

شریعت

په اوونۍ کې دوه ځله خپریږي

د افغانستان اسلامي امارت مرکزی نشراتي ارگان

نمایشگاه تولیدات افغانستان و ازبکستان در کابل و ترمذ برگزار می شود

شریعت: افغانستان و ازبکستان در سال ۱۴۰۲ خورشیدی، بر اساس تفاهنامه مشترک در سکتورهای مختلف و پروژه‌های بزرگ با هم کار خواهند کرد.

معاونیت اقتصادی ریاست الوزرا روز گذشته با نشر این خبر گفت: که بر اساس تفاهنامه، افغانستان و ازبکستان در سال جاری،

روی یک سری پروژه‌ها و سکتورهای با هم کار خواهد کرد. در خبرنامه آمده است که بر اساس تفاهم، تجارت دوجانبه میان دو کشور به ۲۲۵ میلیون

دالر و میزان صادرات و واردات به ۱ میلیارد دالر خواهد رسید. همچنان در خبرنامه گفته شده است که در سال ۱۴۰۲ افغانستان و ازبکستان ۷

د تاسیس کال ۱۳۷۴ هـ. ش/ دوهم پړاو / (۱۴۵) گڼه / چهارشنبه ۰۷ رمضان المبارک ۱۴۴۴ هـ. ق/ ۰۹ حمل ۱۴۰۲ هـ. ش / ۲۹ مارچ ۲۰۲۳ میلادي

د لومړي ځل لپاره د افغانستان صادرات ۲ میلیارده ډالرو ته ورسېدل

د صنعت او سوداګرۍ وزارت، مسئولین وايي چې دغه وزارت په ۱۴۰۱ مالي کال کې، د هېواد په مرکز او ولایتونو کې، څه د پاسه ۷۰۴ میلیونو ۴۸۹ زره افغانۍ عواید راټول کړي دي.

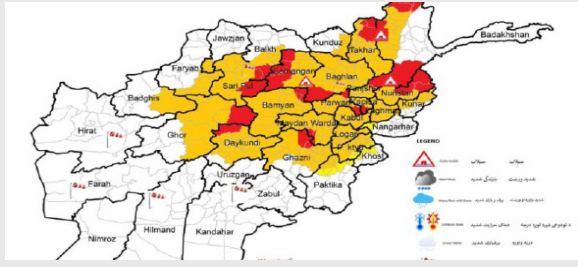
په هغه غونډه کې چې پرون د حکومت د اطلاعاتو او رسنیو په مرکز کې جوړه شوې وه؛ د صنعت او تجارت وزارت مسئولینو د دغه وزارت د ۱۴۰۱ مالي کال مهم فعالیتونه، لاسته راوړنې او راتلونکي پلانونه له رسنیو سره شریک کړل.

په دې غونډه کې د صنعت ۷مخ

د هېواد په ۲۶ ولایتونو کې د سختو بارانونو او سپلابونو راوتلو اټکل شوی

د افغانستان د هوا پیژندنې ادارې نن چهارشنبه په ۲۶ ولایتونو کې د سختو بارانونو او سپلابونو راوتلو اټکل کړی دی. د افغانستان د هوا پیژندنې ملي ادارې ویلي چې په دغه ولایتونو کې بدخشان، نورستان، ۷

فاریاب کې دوه ښوونځي گټې اخیستنې ته وسپارل شول

ښوونځیو کې څه باندې ۱۳۰۰ زده کوونکي په زده کړو بوخت دي، چې له دې وړاندې د ودانیو د نشتوالي له امله یې په ډاک زده کړې کولې.

د فاریاب د پوهنې ریاست مسوولین وايي، چې دغه ودانۍ د ناروې هېواد او ځایي خلکو په مالي مرسته د څه باندې ۱۱ میلیونو افغانیو په لګښت جوړې او گټې اخیستنې ته وسپارل شوي.

د مسوولینو په وینا، د دغو ودانیو په زده کوونکي په زده کړو بوخت دي، چې له دې وړاندې د ودانیو د نشتوالي له امله یې په ډاک زده کړې کولې.

بدخشان کې ۴۰۰ بی ځایه شویو ماشومانو ته د زده کړو زمینه برابره شوې

شریعت: د بدخشان ولایت په مرکز فیض آباد ښار کې د UNHCR موسسې له لوري ۴۰۰ داخلي بی ځایه شویو ماشومانو ته تر پنځم ټولګي د زده کړو زمینه برابره شوې ده. ۷مخ

یونسکو در بخش آموزش های فنی و حرفوی با وزارت کار و امور اجتماعی همکاری می نماید

شریعت: معین وزارت کار و امور اجتماعی در دیدار با سرپرست دفتر یونسکو در کابل، روی چگونگی حمایت از اقشار آسیب پذیر در کشور و روند آموزش های... ۷ص

هلمند کې یو ښوونځی، مدرسه او یو روغتیايي مرکز جوړېږي

شریعت: د هلمند په بهرامچې ولسوالۍ کې د قطر هېواد د شاهي کورنۍ د غړي په مالي لګښت د دريو پروژو د بنسټ ډبره کېښودل شوه. د هلمند سیمه ییز ... ۷مخ

پکتیا او پکتیکا کې له څه باندې ۱۱ زره بی وزله کورنیو سره مرسته وشوه

په پکتیا او پکتیکا ولایتونو کې د خسرو نړیوال پروګرام په مالي ملاتړ له ۱۱ زره ۴۲۲ بی وزله کورنیو سره د خوراکي او غیر خوراکي توکو مرسته وشوه. د پکتیا د کلیو بیارغونې او پراختیا ریاست مسوولین وايي، چسې د دغه ولایت په احمد اباد، دنډ پتان او ځمکنیو ولسوالیو کې پر ۴ زره ۶۲۰ کورنیو اوره، غوړي، دال او پر ۲۷۰ کورنیو باندې روغتیايي کښتونه ووېشل شول. ورته مهال د پکتیکا په ارګون او زیږوک ولسوالیو کې... ۷مخ

هیئت اداره امور: با تکمیل شدن پروژه کانال های ترک و خوشک نیمروز، ۵۵ هزار هکتار زمین آبیاری می شود

شریعت: کار پروژه کانال های ساحه ترک و خوشک نیمروز از سوی هیئت مؤظف اداره امور بررسی گردید. کار این پروژه، با شرکت انکشاف ملی قرارداد گردیده است. ۷ص

د عالیقدر امیر المؤمنین حفظه الله ژوندلیک او کارنامې

۳مخ

خوار جوته د امریکایانو کمپاین! ۲مخ

د اسلامي امارت د حکومتولۍ معیار څه او معمار یې څوک؟! ۳مخ

مسلمان جراح (ابوالقاسم زهراوي) ۵مخ

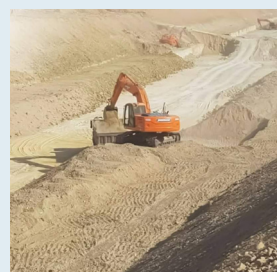
فراه کې د ۳۱ میلیونو افغانیو په لګښت یو استنادي دېوال جوړ شو

دېوال په جوړېدو سره ۲ کیلو متره سړک د سپلابونو له ګواښ او د ترافیکو پر مخ له بندېدو څخه خلاصه شو. د مسوولینو په وینا، د دغه دېوال چارې د ۳ میاشتو په موده کې بشپړې شوې، چې په کې ۱۵۰ کسانو د کار زمینه برابره شوې وه.

شریعت: د فراه ولایت د بالا بلوک ولسوالۍ په نوآباد سیمه کې د ۳۰ میلیونو او ۹۰۰ زره افغانیو په لګښت د ۲ کیلو متره په اوږدوالي د استنادي دېوال چارې بشپړې شوې. د فراه د ټولګټو چارو ریاست مسوولین وايي، چې د دغه استنادي

کار تحکیم کانال بند کمال خان به زودی تکمیل می شود

شریعت: مسوولان حوزه دریایي هلمند می گویند که کار تحکیم کانال قلعه‌ی فتح، اطراف بند کمال خان جریان دارد و تلاش می‌نمایند تا مانع از ضایع شدن آب بند کمال خان شوند. مولوی سیدمحمد ولی آغا رییس حوزه ی فرعی دریایی... ۷ص

دایکندي او سرپل کې د نشه یي توکو دوه کارخانې له منځه یوړل شوې

شریعت: د دایکندي ولایت د بندر ولسوالۍ په سپاه چوب کلي کې د نشه یي توکو د تولید یوه کارخونه کشف او له منځه وړل شوې ده. د دایکندي د استخباراتو ریاست مسوولین وايي، چې په یاده کارخونه کې هېروین تولید ۷مخ

میدان وردگو کې د ۷ کانالونو پاکولو چارې پیل شوې

د میدان وردگو ولایت په مرکز میدان ښار کې د افغانستان ټولنیز ملاتړ او معیشت پروګرام له لوري د څه باندې ۷ میلیونو افغانیو په لګښت ۷ کانالونو د پاکولو چارې پیل شوې. د دغه ولایت د کلیو، بیارغونې او پراختیا ریاست مسوولینو باختر آژانس ته وویل، چې دغه... ۷مخ

سر مقاله

غصب شوي ځمکې به بېرته چاراگرځولې!؟

موږ چې له تېرو شلو کلونو راهیسې د تبلیغاتو ښکار او په ذهني ډول مغلوب یو، ډېر هغه څه هم رانه هېر دي او ورته پام موندلی، چې یو وخت مو په زړونو ارمان او د قربانیو ارمان بللو. که یوځل د تېر شل کلن اشغال او له هغه مخکې د خپل منځي جګړو حالت او ناخوالي متصور کړو او ووايو چې هغه وخت مو څه غوښتل چې باید څه وشي او بیا وګورو چې اوس په کوم حالت کې یو ایا تر ډېره مو هغه ارمانونه پوره شوي نه دي؟! بیا به مو سر خلاص او سترګې رڼې شي چې څومره لاسته راوړنې لرو او د پرمختګ په لور مو څومره مزل کړی!! د طالبانو اسلامي تحریک او په تحریک کې بیا د مرحوم ملامحمد عمر مجاهد د شخصیت الهی لورینه او په ټوله کې اسلامي امارت زموږ د گران هېواد او مسلمان مجاهد ولس لپاره په رښتیا هم چې تل د نجات او سرلوری سبب گرځېدلی، خو له بده مرغه بهرنیو مداخلو یې احسان زموږ په خلکو ورک او کارنامه یې کم رنگه کړې دي. له نورو ډېرو هغو مثبتو کړنو او لاسته راوړنو به تېر شو چې په تېر یو کال کې اسلامي امارت لاسته راوړې، یواځې پر یوې په یوڅه وغږیږو، دخمکو د چور او تالان د هغه ناورین په اړه به یې جدیت ته پام وکړو چې دا تېر څلورېښت کاله ښه په خرت روان و او ډېرو زورورو دعوو دارانو یې په مخنیوي کې یو فیصد کرڼه هم ترسره نه کړه، بلکې د همدغو لویو لویو دعوو او نسبتونو سره سره پکې په خپله ښکېل وو. ۲مخ

د شېخ الحدیث مولوي هبة الله اخند زاده د شېخ مولوي محمد خان زوی او د مولانا خدای رحیم صاحب لمسی په کال۱۳۸۷ هـ ق درجب المرجب دمیاشتي په ۱۵ نیټه د کندهار ولایت د پنجوايي ولسوالۍ د ناخوني کلي په يوې علمي متدینسي کورنۍ کې نړۍ ته سترگي وغړولې او د ژوند لومړنۍ مرحله د خپل والدصاحب تر علمي پالنې او روزنې لاندې تیره کړه .

کورنۍ يې:

د شېخ صاحب علمي کورنۍ د سيمې په کچه له پيړيو ، پېړيو را هيسي په علم ، فضيلت او تقوا کې شهرت لرلی. د يادې علمي کورنۍ اصلي مسکن د افغانستان په جنوب لويديځ کندهار ولايت کې د تخت پل ولسوالۍ ده ، چې وروسته د کندهار ولايت پنجوايي ولسوالۍ ته نقل شوې او خپله هبة الله اخند زاده صاحب تولد هم د پنجوايي ولسوالۍ په ناخوني کلي کې شوی دی .

والد صاحب يې شېخ مولوي محمد خان د خپلو همعصره علماوو په منځ کې په علمي او فقهي لحاظ تر ټولو مشهور علمي شخصيت او په خپله ټولنه کې له ځانگړې علمي او ټولنيز اعتبار څخه بر خمن و. نوموړي د يوه ديني عالم په حيث د سيمې د خلگو په علمي روزنې او اصلاح کې ځانگړی رول درلود ، په خپل محيط کې يې د تدريس ، تبليغ ، دعوت او اصلاح دنده پرمخ ورله او ډير علمي شاگردان يې د دين د خدمت او دفاع لپاره روزلي ول .

نوموړي د يوه ديني عالم په حيث د سيمې د خلگو په علمي روزنې او اصلاح کې ځانگړی رول درلود ، په خپل محيط کې يې د تدريس ، تبليغ ، دعوت او اصلاح دنده پرمخ ورله او ډير علمي شاگردان يې د دين د خدمت او دفاع لپاره روزلي ول .

په کال ۱۳۵۷ هـ ش کې چې کله کمونستانو د نورمحمد تره کي په مشري کودتا وکړه او د هيواد پر سياسي اقتدار يې منگولې ولگولې شېخ مولوي محمد خان صاحب د خپلې سيمې په کچه دهغولومړنيو جهادي عالمانو له جملي څخه و چې د کمونستانو او د هغوی د الحادي واکمنۍ پرخلاف يې قيام وکړ ، او د سيمې مسلمان اوسيدونکي چې وار تر پخوا د شېخ صاحب له اسلامي روزنې او دعوت څخه متأثر ول په دغه جهادي قيام کې د نوموړي تر شا ودريدل .

هماغه و چې دا کار ملحدو کمونيستانو د خپلې نوي واکمنۍ پرخلاف تهديد وباله او د سيمې د جهادي قيام د اصلي محرک شېخ صاحب محمد خان د له منځه وړلو په فکر کې شول.

د الحادي حکومت امنيتي ځواکونه د شېخ صاحب د اسارت او نيولو لپاره د نوموړي کور او مدرسې ته راغلل ، خو شېخ صاحب ته الله تعالی نجات ورکړ او وړاندې تر دې چې هغوي يې داسارت هڅه وکړي شېخ صاحب د کندهار ولايت د ريگ سيمې ته مهاجر او هلته يې د نورو مجاهدينو په ملتيا د کمونيستانو پر خلاف مبارزه پيل کړه.

په کندهار ولايت کې د جهادي مقاومت په پراخوالي او تدريجي برياليتوب سره شېخ مولوي محمد خان صاحب بيرته ولس ميشته سيموته راغی او د ژوند تر پايه يې خپل جهادي او علمي خدمت جاري وساته .

شېخ هبة الله اخندزاده دوالد صاحب تر وفات وروسته په سيمې باندې د شوروي اشغالگرو د وحشيانه مظلمو له وجي د هيواد دنورو سلگو نوزره هيواد والو په جمله کې د خپل کلي او کور پرېنودلو ته اړ او گاوندی هيواد پاکستان ته مهاجر شو او هلته يې د بلوچستان سرحدي ايالت د څنگل پير علي زي په مهاجر کيمپ کې د نورو هيواد والو ترڅنگ د خپل هيواد د آزادي او په هغه کې د يوه اسلامي حاکميت د راتللو په غرض د هجرت ترخې لحظي پرځان ومنلې.

ديني زده کړې يې

شېخ هبة الله صاحب د خپل پلار د نارينه اولادونسو په منځ کې دويم اولاد و چې د

دينسي علومو د زدکړو پيل يې هم له خپل والد صاحب څخه وکړ، د قرآن کريم قرائت، فقهي اوليات ، صرف ، نحو ، عربي ادب ، معاني او اصول الفقه يې تر منځنۍ دورې پوري له خپل والد صاحب څخه وويل .

تر هغه وروسته يې د لـورو شرعي زده کړو د حصول لپاره د سيمې مشهورو مدراسو او جامعاتو ته مخه کړه .

هلته يي ټول مروجه علمي فنون بشپړ او په کال ۱۴۱۱ هـ ق کې د سيمه په کچه په مشهور و عالمانو شېخ الحدیث مولوي محمد جان اغا صاحب او شېخ الحدیث مولوي حبيب الله صاحب باندې د احاديثو نهايي دوره پایته ورسوله او د لوړو شرعي زده کړو د اکمال په غرض يي د فضيلت دستار پر سر کړ.

جهاد او سياسي مبارزه يې :

کوم مهال چې شېخ صاحب د ديني زده کړو د وروستۍ مرحلې په درشل کې و، په هيواد کې د شوروي اشغالگرو په مقابل کې د وسله وال مقاومت سنگرونه ډير گرم ول.

دا داسي وخت و چې د هر افغان په تيره په علمي کورنيو او حلقاتو پـوري تړليو نويو ځوانانو ډيره ليوالتيا دې ته وه چې په جهادي جبهاتو کې له شوروي اشغالگرو او داخلي کمونيستانو سره جهاد وکړي .

شېخ هبة الله صاحب چې له اصله يې په يوې علمي او جهادي کورنۍ پوري تعلق و

شريعت

د شېخ صاحب علمي کورنۍ د سيمې په کچه له پيړيو ، پېړيو را هيسي په علم ، فضيلت او تقوا کې شهرت لرلی. د يادې علمي کورنۍ اصلي مسکن د افغانستان په جنوب لويديځ کندهار ولايت کې د تخت پل ولسوالۍ ده ، چې وروسته د کندهار ولايت پنجوايي ولسوالۍ ته نقل شوې او خپله هبة الله اخند زاده صاحب تولد هم د پنجوايي ولسوالۍ په ناخوني کلي کې شوی دی .

ترتيب او راټولونه: د فرهنگي چارو کميسيون د تاريخ څانگه

د مجاهدينو په مشترکو پوځي مرکزونو کې برخه اخيستي او يوځل زخمي شوی هم دی. هغه مهال چې په جنوب غرب حوزه په تيره کندهار ولايت کې به مجاهدينود خپلو جهادي محاذونو او جبهاتودمروبطه گروپونو مرکزونو ته د اطاق اصطلاح کاروله شېخ صاحب به کله ناکله داطاق سرپرستي هم کوله ، خو ډير وخت به يـې په جهادي چـارو او تر هغه راوروسته د مجاهدينسو په علمي بنسټې او روزنې کې تيريدو .

شېخ صاحب په جهادي جبهاتو کې د مشارکت پر مهال هم ډير تر کيزز پردې خبرې کاوه چې مجاهدين بايد د الحاد ، او نورو باطلو مفکورو په وړاندې په علمي او فکري لحاظ وروزل شي ؛ ځکه ملحدو کمونيستانو او د هغوي حامي شورويانو زمونږ پر هيواد د پوځي يرغل ترڅنگ فکري يرغل هم کړی ، او په ډيرو حالاتو کې د فکري يرغل مقابله د پوځي هغه په نسبت ډيره مهمه او ضروري وي .

همدا وجه وه چې شېخ صاحب به هم په جبهه او هم په مدرسه کې د مجاهدينسو په فکري روزنې ډير اهمتام درلود او په دې اړه يې په خپل وخت کې د پاموړ فعاليت تر سره کړی.

په شرعي علومو کې يې درسي تفوق :

شېخ صاحب هبة الله د شرعي علومو په تيره د فقه ، اصول الفقه، تفسير او حديثو په تدريس کې ځانگړی مهارت او استعداد لري.

اسلامي تحريک تر پرمختگ او په ياده حوزه کې د تحريک د مشر تابه لخوا د اداري تشکيلاتو په سلسله کې په کندهار ولايت کې د نظامي محکمې اداره هم جوړه شوه .

په يادې محکمې کې د هيواد په کچه مشهور علمي او مسلکي اشخاص راغونډ کړل شول چې دهغوی له جملې نه يوهم شېخ صاحب هبة الله و چې د تحريک مشر تابه د جهاد په مهال کې په بنسه علميت ، ققاهت او تقوی سره پيژانده .

د نظامي محکمې د رئيس په توگه :

په کال ۱۹۹۶ م چې مرکز کابل د اسلامي اسارت د ځواکونو تر ولکې لاندې راغی نو شېخ صاحب د مرحوم امير المؤمنين ملا محمد عمر (مجاهد) د يوه ځانگړې فرمان له مخې په کابل کې د نظامي محکمې د رئيس په حيث وټاکل شو.

په کابل کې د نظامي محکمې تر تنظيم او په هغې کې تر مطلوبو اصلاحاتو راوستلو وروسته په شرقي زون کې ورته د نظامي محکمي مسؤليت وسپارل شو.

په شرقي زون په تيره ننگرهار ولايت کې د نظامي محکمي اړوند تر ترتيب او هلته تر دوه کلن فعاليت وروسته بيرته د امير المؤمنين ملامحمد عمر(مجاهد) په حکم کابل ته راغی او هلته د اسلامي امارت د واکمنۍ تر اخيره د نظامي محکمې د مسؤل په حيث

د شېخ صاحب علمي کورنۍ

د شېخ صاحب علمي کورنۍ د سيمې په کچه له پيړيو ، پېړيو را هيسي په علم ، فضيلت او تقوا کې شهرت لرلی. د يادې علمي کورنۍ اصلي مسکن د افغانستان په جنوب لويديځ کندهار ولايت کې د تخت پل ولسوالۍ ده ، چې وروسته د کندهار ولايت پنجوايي ولسوالۍ ته نقل شوې او خپله هبة الله اخند زاده صاحب تولد هم د پنجوايي ولسوالۍ په ناخوني کلي کې شوی دی .

لهذا د نظامي محکمې د مسؤليت لپاره ايجاب کيدو چې داسي يوشخص انتخاب کړای شي چې هغه هم له شرعي او هم له مسلکي لحاظه د دغه اهم تنفيذي مسؤليت صلاحيت ولري.

له بله اړخه پسر مهمو تنفيذي وظائفو باندې د گمارلو لپاره دوه شیان مهم دي:

جهادي سابقه او علميت:

شېخ هبة الله صاحب د خپلو هم مسلکه معاصرينو په اعتراف له دعودواړو امتيازاتو برخمن و.

همدا وجه وه چې نوموړی د امير المؤمنين لخوا د نظامي محکمې غونډې مهم او حساس مسؤليت ته انتخاب کړای شو.

د مرحوم امير المؤمنين په دې انتخاب کې ځيني مهم مصلحتونه نغبنستي ول چې لاندې ورته اشاره کيږي:

په پلازمينه کابل کې نظامي محکمه هغه تر ټولو مهمه اداره وه چې د حدودو د تنفيذ صلاحيت ورته ورکړل شوی و.

د حدودو تنفيذ لکه څومره چې مهم او د ټولني د اصلاح لامل گرځي په هماغه اندازه د متنفذ لوري علميت ، ققاهت ، سننچيدگي او دقت ته ضرورت لري.

همدا راز د حدودو تنفيذوونکی شخص بايد د پورتنيو صفاتو ترڅنگ له پوره انساني عاطفې او خواخوږي څخه هم برخمن وي .مرحوم امير المؤمنين دغه امتيازي مشخصات په شېخ صاحب کې له وړاندې حس کړي و؛ ځکه يې ورته دغه مهم مسؤليت وسپاره. همدا وجه وه چې کله به هم په نظامي محکمې کې د هغې د مسلکي قاضيانو او مفتيانو لخوا د ځينو محکومينو په اړه د قصاص حکم پلي کيدو نو تر ټولو لومړی به شخصا شېخ صاحب هبة الله د مقتول له وارثينو څخه د قاتل لپاره د بښنې غوښتنه کوله ، هغوي ته به يې په اسلامي شريعت کې د قاتل د عفو کولو په اړه الهي ارشادات او نبوي احاديث ذکرکول او په ډير الحاح به يې له هغوي څخه د قاتل د بښنې غوښتنه کوله .

په دې کار کې به يې د قصاص صححنې ته له حاضر شويو نورو مشرانو او سپين ږيرو علماوو څخه هم مرسته غوښته او هغوی به يـي د مقتول وارثينو ته د شفاعت په غرض وروستلو چې قاتل ته عفو وکړي .

نوموړي به د مقتول له وارثينو څخه د يوه حکومتي مسؤل په حيث نه ؛ بلکې د يوه مذهبي عالم او مخور په حيث د قاتل د عفو کولو غوښتنه کوله ، چې ډير ځله د ده د همدې عاطفي هلو ځلو له برکته په قصاص محکوم شوی کسان د مقتولينو د کورنيو لخوا عفو او د نوي ژوند څښتنان شول.

همداراز په جنايي جرمونو کې د ښکيلو کسانو په اړه به چې کله اړونده قاضيانو کوم حکم کاوه نو د هغه حکم په اثبات کې به يې د فقهي مقرراتو اواصولو د رعایت خپل ټول بشري توان کاراوه او د الحدودو تندرئ پالشبهات شرعي قاعدې له مخې به يي د امکان تر حده د هغو حدودو د عدم تنفيذ لارو چاروته زمينه سازي کوله.

له پورتنې حقيقت څخه دا جوتيږي چې شېخ صاحب هبة الله هم د اسلامي امارت د واکمنۍ په مهال په يوه با صلاحيته قضايي ارگان کې د شرعي احکامسو په تطبيق کې د يوه نهايي محتاط ، سنجيده او عاطفه لرونکي خواخوږي مسؤل په توگه خپل رول سرته رسولی او هم اوس د هماغو صفاتو په درلودلو سره د اسلامي امارت د امير په توگه د جهادي او نورو ټولو شرعي چارو پلي کيدو ته د شرعي مقرراتو په محدوده کې متعهد او ژمن دی .

د اشغالگرو په وړاندې د دوباره جهاد په پيلولو کې يې مهم رول:

د عاليقدر امير المؤمنين (حفظه الله) ژوندليک او کارنامې

مسلمان جراح (ابوالقاسم زهراوی)

ژباړه: ډاکټر زاهد نایل

Lithotomy (نسایي وضعیتونه دي چې مېرمنو ته د زیږون پر مهال ورکول کیږي) پوزیشنونو ښودل. د الزهراوي طبي دایرة المعارف کې لاندې طبي موضوعات او عملیاتونه په خورا ښه ډول تشریح شوي: د داغلو په ذریعه د جوف لرونکو زخمونو تداوي (Cauterization)، (جرحي شق)، (Perforation) یا سوري کېدل، Venesection (رک زني)، د هډوکو ارجاع یا په ځای کول، د دوا جوړونې په برخه کې هغه د زړه د ناروغیو او قبضیت له درملو نیولې د ښکلا تر ډاګانو او پرهیزانه خوړو پورې توضیح کړي. په خپل کتاب (Liber Servitoris) کې یې د خپل وخت د دوايي د ساده او مرکبو (پیچیده) ترکیبونو په هکله هم معلومات لیکلي. هغه پوځي طبي مرستې هم تشریح کړې او ترسره کړې، یورولوژي (د بولي تناسلي لارو جراحي) او اورتوپيډي (د هډوکو جراحي) کې یې هم اساسي کارونه کړي دي لکه د اوږې ارجاع (چې خورا سخت عملیات دي) او د اوس وخت (Kocher's) مانورې چې د تایرایډ د غدې او د کېډې په عملیاتو کې ترې کار اخیستل کیږي. هغه له Ambroise Pare نه ۶۰۰ کاله دمخه واضحه کړې، چې رګونه څنګه Ligate (د رګونو تړل چې وینه و نه بهیږي) کیږي. د پوزي د هډوکو او د ملا د مهرود کسرونو د تداوي ترڅنګ یې د هډوکو او بندونو په اړه هم زښته ډېر لیکل کړي. د هغه په تصویري دایرة المعارف د لسمې پېړۍ د کارېدونکو نسایي ولادي آلاتو تصویران هم شته. هغه وخت یې چې د Gynecomastia (د ترانو تې د ښځو په شان غټېدل) جراحي تداوي او د معالجې وسایل ښودلي، اوس هم استعمالیږي. د هغه طبي لیکنې چې کېږد، روګریوس او رونالدوس ژباړلي، په غربي نړۍ کې ډېرې کارول شوې او ستایل شوې دي. د ده اختراعات او د جراحي لارښوونې تر دیارلسمې پېړۍ پورې بیخي ډېر کارېدونکي او عصري ول. د څوارلسمې پېړۍ مشهور فرانسوي جراح (Guy De Chauliac) په خپل کتاب کې له ۲۰۰ وارو ډېر د الزهراوي یادونه کړې. دغه کتاب تر اتلسمې پېړۍ پورې وخت په وخت خپور شوی، اوس هم په Oxford , Basel او Venice ښارونو کې موجود دی.

نوم هم یادېږي، مسلمانانو پکې ګڼ نوموتي عالمان نړۍ ته وړاندې کړي. مسلمانو پوهانو په دې عصر کې د پوهنې او علومو په بېلابېلو برخو؛ لکه: طب، نجوم، ریاضي، فلسفه او... کې بنسټیز کارونه او څېړنې وکړې. الزهراوي د عصبي جراحي بې نظمیو او ناروغیو په تشخیص کې هم حیاتي کار کړی؛ د بېلګې په ډول د لاندې بې نظمیو Management یا د تداوي لارې چارې موندل: د کوپړۍ د زخمونو، د ملا د تیر د ټپونو، د سر د ماتېدو (درزونو)، د Hydrocephalous یانې د CSF مایع تجمع په کوپړۍ کې چې د دماغو په انساجو زور راولي او سر معمولاً ډیر لوی ښکاري او Subdural Effusion (د کوپړۍ د Dura طبقې لاندې د مایع غونډېدل). هغه یو وار له یو ماشوم سره مخ شو، چې سر یې لوی او پرسېدلی و. ده چې وکتو نو معلومه یې کړه Hydrocephalous دی چې د CSF (د دماغو او د ملا د تیر یوه بې رنګه مایع ده) د غیر مکمل (ناقص) جریان له کبله رامنځته شوی. هغه څو لسيزې د Cordoba (د ده د اوسېدنې سیمې) د اموي واکدارانو (الحکم ثاني او له هغه وروسته د المنصور) درباري ډاکټر هم پاتې شوی. الزهراوي د اطفالو د جراحي له پاره هم ډیر کار کړی. هغه تر ټولو لومړی و چې د Haemophilia (د وینې په خپل سر بهېدلو ناروغي چې یوازې په ترانو کې وي) طبي اړخ یې وڅېړه. Cat-Intestines (د داخلي شقونو او جرحو کنترول د هغو تار ته ورته موادو په وسیله چې د حیواناتو له کولمو څخه یې په لاس راوړل) یې د کنډلو (Suture) له پاره وکاروه. د وچې غاړې جراحي (Tracheotomy) عملیات یې ترسره او تشریح کړل. هغه بیا هم لومړنی کس پاتې شوی چې دغه لاندې طبي پروسې او کارونه یې خپله ترسره کړي یا یې پکې توضیحات ورکړي: د تیانو د سرطان کلاسیک عملیات، د مټانې د تیرو ماتول په شاعگانو (اوسنی Lithotripsy)، د تایرایډ (د مری په قدام کې وي) غدې د Cyst یا له مرداري ډکې څخه لیرې کولو تخنیک، د غوړو د غدو د څخوړو (Sebaceous Cyst) درملنه د پلټونکې ستنې په ذریعه، د Caутery یا داغلو په مرسته د اوبنکو د قنات د نالی داره زخمونو (Lacrimal Fistula) تداوي او د Walcher او

ابوالقاسم زهراوي چې په اصل کې د مدینې منورې له انصارو څخه و، په ۹۳۶ زېږدیز کال جنوبي هسپانیه کې زېږېدلی؛ د لسمې میلادي پېړۍ مسلمان جراح دی. هغه د عملیاتي جراحي په پلار مشهور دی. په یوولسمه پېړۍ کې یې له ۲۰۰ ډیر د جراحي وسایل اختراع کړي، چې میلیونونه انسانان یې ژغورلي. دی هغومره نه دی یاد شوی لکه څومره چې د نوموړي د اختراعاتو ارزښت دی. د الزهراوي یو مشهور کتاب «التصريف» نومېږي. دغه کتاب ۳۰ جلدونه لري، چې د هغه د ۵۰ کلونو د تجربې محصول دی. دا په اصل کې د جراحي وسایلو تصویري دایرة المعارف (پوهنغونډ یا انسایکلوپېډیا) ده. دغه کتاب په اروپایي پوهنتونونو کې تر ۵۰۰ کلونو پورې د لارښود کتاب په حیث تدریسېده. دې نایاب کتاب په عملیاتي جراحي او اروپایي رسناس (اوبښتون) کې کلیدي کردار لرلی. دغه مسلمان جراح، اروپایان په لاتیني (علمي) لهجه ابوالکاسېپ بولي. دی خپلې عملیاتي پوهې او مهارت ته په کتو د منځنیو پېړیو او مسلماني نړۍ تر ټولو لوی جراح ګڼل کیږي. هغه د داخلي ټکونو (Stiches) له پاره Catgut پاتې له حیواني بالخصوص د وري له کولمو نه په کتبي اخستې یو ډول کنډل؛ اختراع کړي چې تر دمګړۍ کارول کیږي. الزهراوي د ناروغیو له هغې معالجې چې نبي علیه السلام به ښودلې وي؛ اغېزمن و او د وګړيو په تداوي کې به یې دغې طریقې کارولې. هغه د C-Section (جراحي شق په ذریعه د زیږون عملیات) او د Cataract (د سترګې په کاتي یو غیر شفاف پوښ جوړېدل) عملیاتو له پاره وسایل جوړ کړي وو. همدارنګه دی لومړنی شخص و، چې د فالج اصلي سبب یې معلوم کړ. مخکې د ده له وضاحته څوک نه پوهېدل چې لامل یې څه دی؟ الزهراوي ډېره ښه تشریح کړله چې دا څنګه د ملا د تیر له کسر څخه رامنځته کیږي. هغه د جراحي وسایلو د تعقیب لپاره ځانګړې د کیمیاوي موادو کډوله وکاروله؛ کټ مټ لکه اوسنی میکروب ضد مواد. د هغه له مړینې کلونه وروسته نامتو ایټالیوي ژباړن کېږد د ده د زوکړې ځای يعني د هسپانې ټولیدو ته لار او د هغه لیکل یې له عربي نه لاتیني ته واړول. د ده اثار له ۱۲۵۰ میلادي راهیسې په انګلستان کې د قلمي نسخو په شکل خوندي دي. له (۸مې تر ۱۳مې پېړۍ) دوره چې د مسلمانانو د طلايي عصر په

غزلیات

سنایي غزني (رح)

مرد بی حاصل نیابد یار با تحصیل را
جان ابراهیم باید عشق اسماعیل را
گر هزاران جان لبش را هدیه آرم گویدم
نزد عیسا تحفه چون آری همی انجیل را
زلف چون پرچین کند خواری نماید مشک را
غمزه چون بر هم زند قیمت فزاید نیل را
چون وصال یار نبود گو دل و جانم مباحث
چون شه و فرزین نباشد خاک بر سر فیل را
از دو چشمش تیز گردد ساحری ابلیس را
وز لبانش کند گردد تیغ عزرا ییل را
گر چه زمزم را پدید آورد هم نامش به پای
او به موی هم روان کرد از دو چشم نیل را
جان و دل کردم فدای خاکپایش بهر آنک
از برای کعبه چاکر بود باید میل را
آب خورشید و مه اکنون برده شد کو بر فروخت
در خم زلف از برای عاشقان قنبدیل را
ای سنای گرهوای خورویان می کنی
از نخستت ساخت باید دبه و زنبیل را

من کیم کاندیشه تو هم نفس باشد مرا
یا تمنای وصال چون تو کس باشد مرا
گر بود شایسته غم خوردن تو جان من
این نصیب از دولت عشق تو بس باشد مرا
گر نه عشقت سایه من شد چرا هر که من
روی بر تالم ازو پویان ز پس باشد مرا
هر نفس کانرا بیاد روزگار تو ز منم
جمله عالم طفیل آن نفس باشد مرا
هر زمان ز امید وصل تو دل خوش کنم
باز گویم نه چه جای این هوس باشد مرا

چون خیال خاکپایت می بیند چشم من
بر وصال تو چگونه دست رس باشد مرا

نیست بی دیدار تو در دل شکیبایی مرا
نیست بی گفتار تو در دل توانایی مرا
در وصال بودم از صفرا و از سودا تهی
کرد هجران تو صفرای و سودایی مرا
عشق تو هر شب برانگیزد ز جانم رستخیز
چون تو بگریزی و بگذاری به تنهایی مرا
چشمه خورشید را از ذره شناسم همی
نیست گویی ذره‌ای دردیده بینیای مرا
از تو هر جایی ننالم تو هر جایی شدی
نیست جای ناله از معشوق هر جایی مرا
گاه پیری آمد از عشق تو بر رویم پدید
آنچه پنهان بود در دل گاه برنایی مرا
کرد معزولم زمانه گاه دانایی و عقل
با بلای تو چه سود از عقل و دانایی مرا

نیست بی دیدار تو در دل شکیبایی مرا
نیست بی گفتار تو در دل توانایی مرا
در وصال بودم از صفرا و از سودا تهی
کرد هجران تو صفرای و سودایی مرا
عشق تو هر شب برانگیزد ز جانم رستخیز
چون تو بگریزی و بگذاری به تنهایی مرا
چشمه خورشید را از ذره شناسم همی
نیست گویی ذره‌ای دردیده بینیای مرا
از تو هر جایی ننالم تو هر جایی شدی
نیست جای ناله از معشوق هر جایی مرا
گاه پیری آمد از عشق تو بر رویم پدید
آنچه پنهان بود در دل گاه برنایی مرا
کرد معزولم زمانه گاه دانایی و عقل
با بلای تو چه سود از عقل و دانایی مرا

روژه د برکتونو میاشت!

څلورمه برخه / مولوي نورالحق مظهري

پنځم برکت:
بل برکت ددې میاشتي دا دی چې دا میاشت د سخاوت او پېرزویني میاشت ده له همدې کبله پدې میاشت کې رسول الله صلی الله علیه وسلم سخاوت ډېر کاوه لکه په حدیث کې چې راځي: کان رسول الله صلی الله علیه وسلم أجود الناس وکان أجود ما یکون فی رمضان. [متفق علیه]
ژباړه: رسول الله صلی الله علیه وسلم تر ټولو خلکو سخي وو خو د روژې په میاشتي کې بیا بیخي ډېر سخي وو.
پدې خاطر چې پدې میاشتي کې د انسانانو

نیک اعمال د دې ترڅنګ چې د قبلېدلو درجې ته ډېر نژدې دي څو برابره ورته حسابل کیږي نو ځکه رسول الله صلی الله علیه وسلم هم پدې میاشتي کې ډېر سخاوت کاوه او د نورو مسلمانانو لپاره هم پدې میاشتي کې سخاوت ډېر ثواب لري.
همدې ټکي ته په پام کې څومره مو په وسه وي په دې میاشتي کې باید صدقات او خیراتونه ورکړو او له اړمنو انسانانو سره ډېرې مرستې وکړو تر څو هم دغه برکت لاسته راوړو او هم مو د نیکو تله درنه سي.
دوام لري...

حکایت

حضرت سعدی (رح)

فریدون وزیر ملک را پرسید هیچ توان دانستن که فریدون که گنج و ملک و حشم نداشت چگونه برو مملکت مقرر شد گفت آن چنان که شنیدی خلقی برو به تعصب گرد آمدند و تقویت کردند و پادشاهی یافت گفت ای ملک چو گرد آمدن خلقی موجب پادشاهیست تو مر خلق را پریشان برای چه می کنی مگر سر پادشاهی کردن نداری:
همان به که لشکر به جان پروری
که سلطان به لشکر کند سروری
ملک گفت موجب گرد آمدن سپاه و رعیت چه باشد گفت پادشه را کرم باید تا برو گرد آیند و رحمت تا در پناه دولتش ایمن نشینند و ترا این

هر دو نیست:
نکند جور پیشه سلطانی
که نیاید ز گرگ چوپانی
پادشاهی که طرح ظلم افکند
پای دیوار ملک خویش بکند
ملک را پند وزیر ناصح موافق طبع مخالف
نیامد روی از این سخن در هم کشید و به زندانش فرستاد. بسی بر نیامد که بنی عم سلطان به منازعت خاستند و ملک پادر خواستند، قومی که از دست تجاوز او به جان آمده بودند و پریشان شده بر ایشان گرد آمدند و تقویت کردند تا ملک از تصرف این به در رفت و بر آنان مقرر شد.
پادشاهی کو روا دارد ستم بر زیر دست
دوستدارش روز سختی دشمن زور آورست
با رعیت صلح کن وز جنگ خصم ایمن نشین
زان که شاهنشاه عادل را رعیت لشکرست

Shariat

Twice printed in week

د اوسپنې ویلي کولو فابریکو په تولیداتو کې زیاتوالی راغلی

بهر ته د کبار قاچاق له مخنیوي وروسته د اوسپنې ویلي کولو فابریکو تولیدات زیات شوي دي. د ریاست الوزرا اقتصادي معاونیت ویلي چې د کابینې د ۱۷ مصوبې د پرېکړې له مخې له هېواد څخه د زرو اوسپنو او کبار صادرو او قاچاق د پخوا په څېر په مطلق ډول بند دي. یاد معاونیت ویلي چې د کبار او زرو اوسپنو د صادرو او قاچاق له مخنیوي وروسته ... ۷مخ

نجات یک مریض سوء شکل از معیوبیت دایمی در شفاخانه سردار محمد داوود خان

یک مریض سوء شکل پس از عملیات موفقانه از معیوبیت دایمی نجات یافت. مسوولان در شفاخانه سردار محمد داوود خان می گویند که دوکتور عبدالولی احمدزی، معاون اول قوماندانیت صحیه ستردرستیز و تیم متخصصین بخش اورتوپیدی در این شفاخانه یک مریض سوء شکل پا را موفقانه عملیات کرده اند. به گفته مسوولان صحنه شفاخانه، این مریض ... ۷ص

زابل کې د اوو ښوونځیو د رغونې چارې بشپړې شوې

د زابل په مرکز کلات او درېو ولسوالیو شاه جوی، میزانه او شینکی کې د ۷۰ زره امریکایي ډالرو په لگښت د ۷ ښوونځیو ودانۍ ترمیم او بیا ورغول شوي. د دغه ولایت د پوهنې رییس محمد نسیم نصیر وویل، د دغو اوو ښوونځیو د بیارغونې چارې د دغه ریاست تر چتر ... ۷مخ

د میدان وردگو پوهنتون بیارغونه

افغانیو په ارزښت پېلابېلې پروژې بشپړې او کټې اخیستلو ته وسپارل شوي. د دغه ولایت چارواکو ویلي، چې د ۴.۵ میلیونه افغانیو ترمیماتي، د ۵ میلیونه افغانیو د سولري برېښنا، د ۷ میلیونه افغانیو د کمپیوټرلب او سولري برېښنا، د ۲ میلیونه افغانیو د کتابتون ... ۷مخ

شریعت: د میدان وردگ ولایت په پوهنتون کې د ۱۹۰۲ میلیونه

د افغانستان بانک نن ۱۴ میلیونه ډالره لیلاموي

یاد بانک زیاته کرې چې د لیلام کتونکي باید خپل حسابونه د لیلام ورځنۍ تر پایه تصفیه کړي. مرکزی بانک زیاته کرې چې د اسعارو د لیلام په داوطلبی کې د معاملاتو قسمي تسویې ته اجازه نه ورکول کېږي او د داوطلبی کتونکي به د خپل ډمټ د قیمت پیسې په یو ځل، په نغد ډول او په ټاکلې موده کې د افغانستان بانک ته سپاري.

شریعت: د افغانستان مرکزی بانک اعلان کړی چې نن د چهارشنبې په ورځ ۱۴ میلیونه امریکایي ډالره د داوطلبی له لارې لیلاموي. د افغانستان مرکزی بانک پروډ په یوه تویټ په خپرولو سره، له سوداگریزو بانکونو، صرافانو او د پولي خدمتونو له شرکتونو چې پر شرایطو برابر وي غوښتي څو په دې داوطلبی کې کډون وکړي.

بازداشت ۱۷ تن در پیوند به جرایم مختلف

شریعت: هفده تن از پنج ولایت کشور در بیست و چهار ساعت گذشته، در پیوند به سرقت و فساد اخلاقی از سوی پولیس بازداشت گردید. دفتر مطبوعاتی وزارت امور داخله روز گذشته با نشر خبرنامه یی گفت: از این میان؛ چهار تن در پیوند به فساد اخلاقی، دو سارق همراه با یک عراده واسطه سرقت شده از تخار، سه تن در پیوند به قضایای سرقت از بامیان، سه سارق در هرات، دو سارق موتر از کابل، دو سارق از قندهار و یک تن دیگر در پیوند به دزدی در پکتیا، از سوی پولیس بازداشت شدند.

بادغیس کې د ۱۱ میلیونو افغانیو په لگښت د اوبو د تصفیه دوه دستگاوي فعالې شوې

لگښت د څښاک اوبو د تصفیه دوي دستگاوي کټې اخیستې ته وسپارل شوي. ۲۹۸ زره او ۶۴۸ افغانیو په

مخنیوي کلک هوډ لري. وزیري له ټولو سوداګرو غوښتي چې هېواد ته باکیفیته توکي وارد کړي او د سرغړونې په صورت کې به له قانوني چلند سره مخ شي. دا په داسې حال کې ده، چې په دې وروستیو کې له ایران څخه وارد شوي بې کیفیته تېل په وار وار د ملي ستنلرد ادارې له معاینې او تشخیص وروسته بېرته دغه هېواد ته مسترد شوي دي.

په ډنډشهاب الدین کې د هاشم خان ستر پل د نړېدو له گواښ سره مخ دی

د کنډز په سیند باندې په سنتي ډول څه باندې اتيا کاله مخکې د هاشم خان جوړ شوی پل د نړېدو له گواښ سره مخ دی. د سیمې یو تن اوسېدونکي حاجي محمد ولي د باختر آژانس سیمه ییز خبریال ته وویل، چې د هاشم خان پل زرکونه کورني د پلخمرې له ښار او د کنډز- بغلان له لویې لارې سره نښلوي خو د طبعي پېښو، ۷مخ

د بغلان ولایت د پلخمرې اړوند د ډنډشهاب الدین د لسکونه کلیو اوسېدونکي شکایت کوي، چې

۹ ټانکره بې کیفیته تېل بېرته ایران ته مسترد شول

شریعت: د ستنلرد ملي اداره وایی له ایرانته وارد شوي نهه ټانکره بې کیفیته ډیزل یې د فراه ولایت له «۷۸ میل» ښار څخه بېرته ایران ته گرځولي دي. د دی ادارې ویاند عاشق الله وزیري پروډ وویل، چې دغه اداره هېواد ته د بې کیفیته توکو د وارداتو

رهایی یک تجار از نزد آدمربایان در کابل

که شخص ربوده به نام حسام الدین می باشد که دو ما قبل؛ از مقابل منزلش در کابل ربوده شده بود. در پیوند به این قضیه چهار تن همراه با یک میل راکت انداز یک میل تفنگچه خپ کن دار دو قبضه برچه و وسایل دیگر بازداشت شدند. بازداشت شدگان به جرم شان اعتراف کرده اند.

پولیس کابل یک تجار را از چنگ آدم ربایان رهانید. دشریعت: دفتر مطبوعاتی قوماندانی امنیه کابل روز گذشته با نشر این خبر گفت: پولیس حوزه پانزدهم کابل یک تاجر را که دو ماه قبل از سوی آدم ربایان ربوده شده بود و در مربوطات آن حوزه نگهداری می شد، نجات دادند. مسوولان حوزه پانزدهم می گویند،

یک تعداد وسایط نظامی در نیمروز ترمیم و فعال گردید

شریعت: پانزده واسطه نظامی شامل تانک هاموی ورنجر در نیمروز، توسط تیم انجنیری قوای سرحدی ترمیم و فعال گردید. مسوولان کنکد سوم سرحدی نیمروز می گویند: که تیم ۷

بامیانو کې د کچالو په حاصلاتو کې کموالی راغلی

تېر کال په بامیانو کې د کچالو حاصلات ۲۸۰ زره متریک ټنه وو چې د ورم کال په پرتله ۲۴ سلنه کموالی ښيي. د بامیان د صنعت او سوداګرۍ امر نعیم رضایی وایی په دغه ولایت کې تېر کال د کچالو حاصلات د ورم کال په پرتله د پام وړ کم شوي دي. نوموړي وویل چې په ۱۴۰۰ کال کې د کچالو حاصلات شاوخوا... ۷مخ

نظر دانشمند غربی در مورد روزه:

دکتر «ژان فرموزان» روش معالجه با روزه را، به شست و شوی اعضای بدن تعبیر می کند.